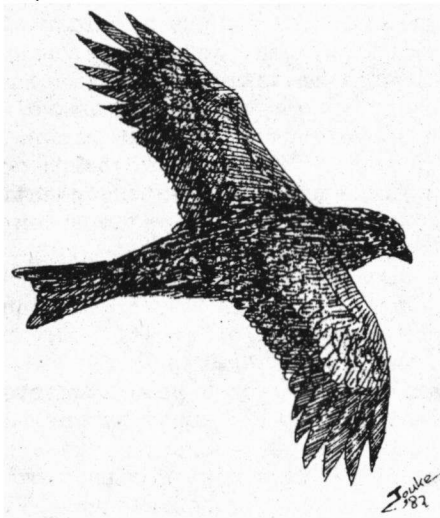

WINTERWAARNEMINGEN VAN EEN ZWARTE WOUW (MILVUS migrans)

F. van Klaveren

Tijdens een tochtje door Gooilust te 's Graveland, kwam ik langs de noordzijde van dit landgoed, dat grenst aan een weidegebied van $\pm$ 15 hectare. Dit is één van de stukjes waar je, wat de landgoederen betreft, interessante waarnemingen kunt doen, zoals grote aantallen Bergeenden en weidevogels en roofvogels. Ook deze keer, ik spreek van 23 januari 1982, voelde ik al enige spanning (als grasduiner heb je wel eens zulke kriebels) toen ik langs de rand liep, die zo'n drie meter hoger ligt dan het weiland. De Zwarte Kraaien waren wat drukker dan gewoonlijk en ook de Buizerden, drie tot vier in getal, schenen onrustig. Eigenlijk iets te laat zag ik van rechts, boven het weiland, een donkere roofvogel komen, iets hoger vliegend dan ooghoogte. Op het eerste moment dacht ik aan een Buizerd, maar al gauw merkte ik de opvallend lichte kop op, lichtbruin tot beige gekleurd, met donkere randen langs enkele kopveren, waardoor de kop enigzins geschubt leek. De vogel was slanker dan de Buizerd, met meer kiekendiefachtige vleugels. De bovenvleugels toonden een afwisseling van drie kleuren bruin, nl. de kleine vleugeldekveren lichtbruin, de armvleugeldekveren middel tot donkerbruin en de slagpennen (arm- en handpennen) donkerbruin tot donkergrijs. Een combinatie die ook door Glutz von Blotzheim beschreven wordt en zeer goed afgebeeld staat in het gidsje van Lars Jonsson. Juist door deze afbeelding herkende ik de vogel als Zwarte Wouw. Jammer genoeg was de staart niet goed te zien, omdat de vogel ongeveer op ooghoogte vloog, maar het was alsof de staartpennen niet allemaal even lang waren, want de staart had van opzij een ravelig uiterlijk. De romp was donker gekleurd met weinig (zichtbare) tekening. De vogel zweefde slechts zelden, en dan nog met horizontaal gehouden vleugels, nét zoals in de gidsen beschreven wordt. De schaarse zweefvluchten leken meer op glijvluchten tussen de vleugelslagen, die wat sneller waren dan die van de Buizerd.

Glutz von Blotzheim geeft voor de herfsttrek de maanden augustus tot oktober aan en voor de terugtrek maart tot mei (met nadruk op de maanden augustus en mei). Een datum als 19 februari (1966) wordt erg vroeg genoemd en daar januari data zeer schaars zijn (hij noemt 19 jan. 1907, 31 jan. 1965 en 28 jan. 1967), achtte hij het overwinteren nog niet als bewezen. Waarnemingen van Zwarte Wouwen in het winterseizoen zouden eerder vergissingen moeten zijn met Rode Wouwen.

De Avifauna van Midden-Nederland geeft als vroegste datum 4 maart 1954 (Wa-
geningen) aan en het archief van de VWG bevatte als "winterwaarneming" slechts
één kaart, nl. 9 jan. 1967 te Oud-Loosdrecht.

Al met al een voor buitenstaanders een misschien moeilijk te accepteren waar-
neming, temeer ik de waarneming alléén heb gedaan (jammerlijk). Misschien
dat er uit de omgeving van het Gooi nog een uitzonderlijk vroege waarneming
zal komen die deze winterwaarneming wat meer leven in kan blazen. Wellicht
dat op deze soort wat meer gelet kan worden, vooral tijdens tellingen.

Literatuur:

- Alleyn, W.K., et al, 1971, Avifauna van Midden-Nederland
- Glutz van Blotzheim, et al, 1971, Handbuch der Vögel Mitteleuropas,
Frankfurt am Main: PP 97-136.
- Jonsson, L, 1976, Vogels in hun eigen omgeving: Tuin en Park: PP28-29
- Waarnemingen archief, Vogelwerkgroep 't Gooi e.o.